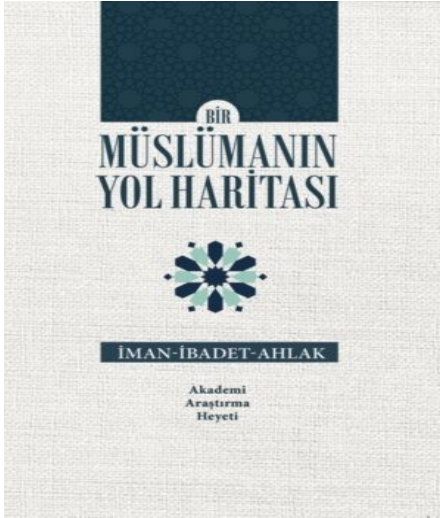
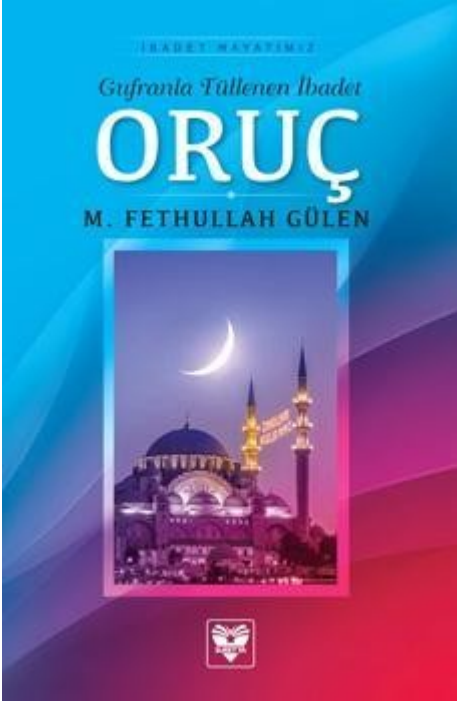

Üç Aylar

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

Yüce Allah âlimleri şöyle tanıtır:

“Onlar, Allah’ın yaratışındaki hikmeti gören; O’nun kudretini, emir ve nehiylerini bilen, marifetullah ufkuna ermiş kimselerdir.” (Fâtır Sûresi’nin 28)

Hakiki âlimler; Kur’an ve Sünnet’in nuruyla yürüyen, tefsir, hadis, fıkıh, kelâm ve metodolojileri ilimlerinin irfanıyla beslenen, yaşadığı

çağın hem bilimlerine hem de problemlerine vakıf olan, fert ve toplumun dertlerine Kur'an ve sünnetin perspektifinde derman üretendir. Unutulan sünnetleri tekrar yeni bir anlayışla çağa dayışıp aksiyoner hale getirendir.

Onlar ilmiyle amel eden, öğrendiğini hayatına nakşeden, hem kalemiyle hem kelimayla hem de yaşayışıyla hakkı savunan, gönüllere rahmet ve bütün insanlığa kurtuluş reçesi sunan, vehbî ilimle desteklenen kutlu mirasçılardır.

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu alimleri şöyle müjdelemiştir: “Allah, bu ümmete her yüz senenin başında dini yaşayışı canlandıracak, yeni bir bakış açısıyla ihya edecek hakiki alimler gönderir.” (Ebî Dâvûd, Melâhim, 4291)

Müceddidler; dini aslî hüviyetine döndüren, unutulan hakikatleri yeniden hatırlatan, nefislere terbiye, kalplere tasfiye, ruhlara canlılık, gönüllere huzur, topluma denge kazandıran Allah'ın özel donanımlı kullarıdır.

Onlar çağın inkar, şirk ve günah karanlığına nur düşüren, insanlara Kur'an'ın diriltici nefesini yeniden duyuran, sünnetin inceliğini hayatlara işleyen irfan büyükleridir.

Kainatın Efendisi haber verdiler ki:

إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ، إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوْرَثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا، إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ، فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحِطِّ وَافِرٍ

“Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler ne dinar ne dirhem miras bırakmışlardır; onların bıraktıkları ilimdir. Kim o ilmi alırsa büyük bir nasip almış olur.” (Tirmizî, *İlim*, 2682; Ebû Dâvûd, *İlim*, 3641; İbn Mâce, *Mukaddime*, 223)

Bediüzzaman'a göre peygamberlerin mirası ilimdir; fakat bu ilim, kuru bir bilgi değil, Kur'ân ve sünnetin nurundan süzülmüş bir **marifet**, **tahkiki iman**, bir **hâl ilmidir**. O mirasın gerçek varisi, ilmiyle amel eden, nefesine galip gelen ve insanların imanını kurtarma yolunda geceyi gündüze katan kimsedir.

Fethullah Gülen ise bu mirası, ilim, **irfan**, **hikmet** ve **hizmet**

üçlüsüyle açıklar; ona göre peygamberlerin bıraktığı emanet, Allah'a yakınlık arayışının, başkalarına iyilikte bulunmanın ve insanı imana, ihsana ve ahlâka çağırmanın adıdır.

İlmin miras oluşu, sadece öğrenmek değil; öğrenilen hakikati yaşamak, yaşanan hakikati de bütün insanlara duyurmakla olur.

Disiplin insanı ve Ramazan'ın mirası

Disiplin, frenkçe bir kelimedir; intizamın te'mini için uyulması gereken emir ve yasaklar, dengeli bir insan olabilmek için lazım gelen zihnî, ahlâkî, ruhî terbiye ve "düzen ruhu" manalarına gelmektedir. Disiplin insanı ise, belli kaide ve prensipler çerçevesinde yaşayan, tertip ve düzen hususunda hassas davranan insan demektir.

Aslında, bir mü'minin hayatı her zaman çok ahenkli olmalıdır. O, ne zaman ne yapması gerektiğini, nelerle meşgul olması ve hangi işlerle uğraşması lazım geldiğini önceden bilmeli ve ona göre davranmalıdır. Onun, hangi işi önce yapacağını belirleme ve bir programa göre çalışma niyeti haricinde "Acaba şimdi ne yapsam?" şeklinde bir düşüncesi olmamalıdır. O, hem Cenab-ı Hakk'a karşı kulluk vazifelerini hem diğer insanlarla alakalı sorumluluklarını hem de kendi şahsî işlerini ve bunlardan hangisini ne zaman yapacağını mutlaka önceden tayin etmeli; her haliyle bir düzen ve intizam örneği sergilemelidir.

Haddizatında, ibadetler iş tanzimi ve vakit taksimi için çok önemli birer köşe taşıdır ve inanan insan çoğu zaman işlerini o ibadet takvimine göre ayarlar: "Öğle namazından sonra; akşam namazından önce.." diyerek gününü belli dilimlere ayırır ve hiçbir anını boş geçirmemeye çalışır.

İbadetten Ubûdiyete

Ramazan, ondan nasiplenmesini bilen her insanı, seviyesine göre bir sadâkat eri haline getirir. **Oruç tutan ve ondaki sırrı kavramaya çalışan bir mü'min, hem Hakk'a teveccühünde hem de halkla münasebetlerinde hep vefâ ve sadâkat peşinde olur. O, sadece belli vakitlerde ibadet eden bir insan olmakla yetinmeyip,**

ubudiyet ufkuna yürür ve bütün gününü kulluk şuuruyla değerlendirir, her an ibadet ediyormuş gibi yaşar. Dünyevî eğilimlerden ve cismanî temayüllerden birazcık sıyrılınca, kendini Cenâb-ı Hakk'a adama ve bir hakikat eri olma hedefi belirir önünde. Bu hedefe ulaşmak maksadıyla, Bediüzzaman hazretlerinin ifadesiyle, hep Allah için düşünme, Allah için konuşma, Allah için muhabbet duyma, "lillah, livechillah, lieclillâh" dairesi içinde kalma ve her zaman Hakk'a müteveccih bulunma denemeleri yapar; bu denemeler neticesinde başarıyı yakalamaya her gün biraz daha yaklaşır. Derken, tam bir vefa ve sadakat insanı olur.

Diyalogta ölçü

Gönül verdiğimiz hakikatleri herkese anlatmak için, şer'an katî haram olan meselelere girmeme kaydıyla, o mevzuda kullanılmasına cevaz verilen bütün vesileleri kullanır ve ne yapıp edip insanlarla iman hakikatleri arasındaki engelleri kaldırmak için çabalarız. Aynı zamanda, disiplin insanı olmakla kuralcı olmak arasındaki farka da dikkat eder; içinde yaşadığımız zamanın şartlarını da göz önünde bulundurma, kendi kültür ortamımızın gerçeklerini de gözetme ve devrin insanlarına onların anlayacağı bir dil ve üslupla hitap etme gibi hususlara da azami özen gösteririz.

Disiplin ruhu nasıl kazanılır?

Tabii ki, böyle bir gönül yüceliği ve bu denli bir **disiplin ruhu** – hususî bir inayet olmazsa– bir anda kazanılmaz. O ufka ulaşmak, uzun bir zaman ve ciddi temrinat ister. Şu kadar var ki, Ramazan bir başlangıçtır ve o güzel hasletlere ulaşmak için çok bereketli bir ekim mevsimidir.

Aslında, inananlar için, insan ömrü bir Ramazan, bülûğ çağı imsak vakti ve ölüm de iftar anıdır. Bir aylık Ramazan, bir ömür süren kulluk orucunun alıştırmaları gibidir.

Ramazan'ın Varisi olma

Soru: Bayram hakkında **"Ramazan'ın bütün vâridâtına vâris-i has olan, hayrı, bereketi, neşesi sıkıştırılmış bir gün"** demiştiniz? Bu

ifadeyi biraz açabilir misiniz?

Cevap: Merhum Necip Fazıl, hakiki mü'mini, iyice sıkıştırılmış bir şeker kalıbına benzetir ve "Mü'min sıkıştırılmış şeker gibidir, deryayı tatlandırarak güce sahiptir." derdi. Evet, iyi inanmış ve inancını tavırlarına, davranışlarına da yansıtabilmiş bir insan, çevresi için rahmettir; o, bir ölçüde etrafındaki herkesi ve her şeyi tatlandırır. O öyle bir şeker kalıbı gibidir ki, onu tuz yoğunluğu yüksek bir denize de atsanız, o koca denizi bile şerbet yapabilecek kadar tat ihtiva eder.

İşte, bayram da, kısalığına rağmen haftaların, hatta ayların varidâtını, hayrını, bereketini ve neşesini bağrında saklayan bir zaman dilimidir. Bayramda Cenâb-ı Hakk'ın öyle ekstradan teveccühleri ve sürpriz ihsanları vardır ki, onlara bayram olmayan on günde, belki bir ayda, belki on ayda, belki birkaç senede ulaşamaz.

Bayram şuuru

Bayram, kat'iyen Ramazan'dan çıkmış olmanın, oruç günlerini arkada bırakmanın ve rahatça yeme-içme serbestliğine ermenin sevinci değildir. O, kulluk vazifesini eda etmiş olma ve Cenâb-ı Hakk'ın gufrânına kavuşmuş bulunma ümidiyle gelen gönül inşirahıdır. Biz, Ramazan'ı ve oruç günlerini arkada bırakmanın değil, hata ve günahların ağırlığından kurtulmuş olmanın bayramını yaparız. Alvar İmamı'nın, "Mevlâ bizi affede bayram o bayram olur/Cürm ü hatalar gide bayram o bayram olur" sözleri genel duygu ve düşüncemizi çok güzel ifade eder.

Bizim Bayramımız

Diğer taraftan, bizim bayramlarımız başka kültürlerin karnaval ve kutlamalarından çok çok farklıdır. Mü'minlerin tavır ve davranışlarında bayramlarda bile laubâlîlik, taşkınlık ve dengesizlik asla görülmez. Mü'minlerin, dengeli hareketlerinde, vakur davranışlarında, derin bakışlarında hep Kur'ân'a uyanmış ve Kur'ân dinlemiş olmanın ciddiyeti vardır. Onlar, her zaman olduğu gibi bayramlarda da Allah'a ve Peygamber'e açık durur; başkalarıyla

münasebetlerini saygı, sevgi ve şefkat yörüngeli götürürler. O mübarek günlerin hiçbir anını heder etmemeye çalışırlar.

Bildiğim kadarıyla, Peygamber Efendimiz döneminde bayram günlerinde işler tatil edilmiyordu. İnsanlar günlük işlerini yine yapıyorlardı. Bayram namazı ve hutbesiyle o günü diğerlerine göre daha farklı karşılıyorlardı; sonra da birbirlerine tebessüm teatisinde bulunuyor, fakiri-fukarayı gözetiyor ve eşe-dosta yemek yediriyorlardı. Günümüzde, bayramlar biraz da bizim kendi törelerimizin rengine bürünüyor. Böyle mübarek bir gün bahane yapılarak tatil ilan ediliyor. Kabir ziyaretlerine daha bir ehemmiyet veriliyor. Sıla-yı rahim adına gidip gelmeler, arayıp sormalar bayrama ayrı bir derinlik kazandırıyor. Anne, baba ve çocuklar arasındaki münasebetler bir kere daha pekiştirilmiş oluyor. Çocuk yuvaları ve huzur evleri gibi yerlerde ziyaretçi bekleyen ve arayıp soranı olmama talihsizliğiyle kıvranan kimseler ziyaret ediliyor, sevindiriliyor. Böylece, bir yönüyle, daha geniş manada bir sıla-yı rahimde bulunuluyor.. Cenab-ı Allah'ın af ve mağfiretine erme ümit ve beklentisi esas olmakla beraber, temelde dine aykırı olmayan, belki asıl kaynaklar itibarıyla dine dayanan ama zahiren örflerimizden, adetlerimizden kaynaklanan şeyler de bayrama farklı manalar katıyor.

İnsanlığın bayamı

Soru: Daha önceki yıllarda yine bir bayram sohbeti münasebetiyle, "İslam yeniden doğa, bayram o bayram olur; ışık zulmeti boğa bayram o bayram olur" buyurmuştunuz. Bu, müntehadaki bir bayram mıdır?

Cevap: Biz, topyekün insanlığın İslam'a ve Kur'an'ın mesajına muhtaç olduğuna inanıyoruz. Evet, insanlık, İslam'la tanıştığı ve İlahî Beyan'ın nuruyla buluştuğu zaman bayram edecek. Kederli çehreler ancak iman esaslarının kalbde hasıl ettiği inşirahla gülecek.

Şu anda idrak ettiğimiz bayram, bir yönüyle Cenâb-ı Hakk'ın pek çok lütfunu beraberinde getiriyor. Allah, bize bir ay oruç tutmayı ve kulluğumuzu daha engince eda etmeyi lütuf buyurdu; şimdi de

bayram bahşediyor. **Bir ay boyunca, bir ölçüde bütün dünyaya Ramazan boyası çaldığı gibi, şimdi de dünyanın değişik yerlerinde aynı güzellikleri yaşıyor ve bizi ayrı bir sevince ulaştırıyor.**

Gökler ötesinin makro planı

Soru: Ramazan boyunca ekrana yansıyan eğitim, hoşgörü ve diyalog faaliyetleri hakkında, "Bunlar gökler ötesinde yapılan bir makro planın yavaş yavaş gerçekleşen parçalarıdır" dediniz. Bu sözü nasıl anlamalıyız?

Cevap: Televizyonda seyrettiğim ve bazılarından dinlediğim hadiseler o kadar aşkın şeyler ki, bunları sadece insanların cehd ve gayretine vermek bakış açısını ayarlayamamak ve yanlış görüp yanlış değerlendirmek olur. **Bir insanın, yalnızca Allah'a itimat ederek, okul açmak için adını bile bilmediği bir ülkeye gitmesi, daha uçaktayken, gideceği yerde mutlaka müracaat etmesi gereken insanla tanışması, uçaktan iner inmez hiç tanımadığı biri tarafından karşılanması,** karşılayan şahsın "Ne zamandır sizi bekliyorduk, nerede kaldınız?" demesi ve oraya vardıktan üç ay sonra okul açmaya muvaffak olması, gönüllere girmesi, kendini ve temsil ettiği değerleri sevdirmesi...

Hasılı, eğitim ve diyalog faaliyetleri hakkında, "Bunlar gökler ötesinde yapılan bir makro planın yavaş yavaş gerçekleşen parçalarıdır" demek de hem bir hakikatin ifadesidir hem de o nimetlere karşı şükür duygusunun seslendirilişidir.

Kutlu Zaman Dilimi Üç Aylar

Üç ayların kendilerine mahsus bir tadı, bir şivesi vardır ki onları yılın diğer aylarından ayırır.. her ayın güzellik ve nefâsetinin zâhirî duygularımızla hissedilip yaşanmasına mukabil, bu müstesna zaman dilimi kalble ve bâtinî duygularla yaşanır. Bu aylarda gönül dünyalarına yönelen insanlar, iman ve iz'anlarından fışkıran ışıklarla eşyanın perde arkasını süze süze, duygularıyla, içinde ebedî bir ömür sürecekleri firdevslere uyanmış ve ulaşmış gibi olurlar. Onlar için bu aylardaki günler, geceler, hatta saatler ve dakikalar âdeta bir başka büyüyle gelir-geçer; gelip geçerken de derecesine göre

herkese mutlaka bir şeyler fısıldar.

Bu aylarda zaman hep uhrevî renklerle t llenir.. insanlar tıpkı öbür  lemin sakinleriymi  esine m nisle ir ve sırlı bir derinliğe ulaşırlar. Herkes kendi iç derinliklerinden olduğu gibi, varlığın sinesinden de ukb  buudlu bir şiiri dinler ve yığın yığın h ly  ve hatıraların, beklenti ve rüyaların gurup ve tul 'larında dola ır. Yer yer hüzünlü, zaman zaman da neşeli tedaileriyle    aylar, bize hem yitirilmiş bir Cennet'in hasretini hatırlatırlar hem de bu u bu u onu yeniden bulabilece imiz ümidiyle bütün benli imizi sararlar. Evet, hayatımızın her dakikasını ayrı bir saadet ve ne eye, ayrı bir gerilim ve hamleye  eviren bu günlerdeki hatıra ve tedailer, duygularımızı sessiz bir şiire, hayatlarımızı da sihirli bir güzelliğe çevirirler.

Biraz da    aylardaki nurların gönüllere sinmesiyle sokaklardaki ı ıklar, minarelerdeki mahyalar, her taraftaki ruhan  canlılık ve mabetlere ko an insanların simalarındaki letafetle dünyadakinden daha çok Cennet'teki zamanları hatırlatan bu nure  an zaman dilimi, kadrini, kıymetini bilenlere ayrı ayrı lezzetler ve zevk-i ruhan ler sunar.

Evet, bir kere daha gönül gözlerimizde her yan baharla t llenir.. her tarafta yeniden hayat köpürür.. da -bayır ye erir ve renklerle kahkaha atar.. Çiçekler raksa durur, bülbüller naralar ya dırır.. ve duygular g lden, laleden alevlerini alıyor gibi olur.

   ayların başlangıcı, kamer birkaç gün önce zuhur etse de, ra betlere açık inayetle t llenen bir perşembe akşamı “merhaba” der ve bir mızrap gibi gönüllerimize iner. Ulu günlere ve daha bir ulu güne akort olmaya te ne duygularımızı ilk defa uyarıp co turan “Regâib” bir ses ve enstrüman denemesi gibidir.

Yirmi k sur gün sonra gelecek olan Miraç ise, tam hazırlanmış ve gerilime geçmiş ruhlar için âdeta, semavî düşüncelerle, gök kapılarının gıcirtılarıyla ve uhrevilik esintileriyle gelir.

Berat bu tembihlerle uyanmış ve tetikte bekleyen sinelere kurtuluş muştularıyla seslenir.

Kadir gecesine gelince bu kadirşinas insanları, tasavvurlar üstü ve ancak bin aylık bir cehd ile elde edilebilecek feyiz ve bereketle kucaklar ve onları afv u mağfiret meltemleriyle sarar.

Recep ayının girmesiyle Rahmeti Sonsuz’a karşı dua, niyaz, hamd   sena ve tam bir teyakkuzla hazırlışa geçen ruhlar, ayın sonuna doğru ötelere uyanmış gibi tam bir temaşa zevkine ererler.. ererler de hemen herkesin dili, edası, üslubu değişir ve çehrelerini bir heybet, bir haşyet ve bir  mit sevinci b r r. Herkes daha ziyade kalb diliyle konuşmaya başlar.. beşer  sertlikler daha bir yumuşar..

Recep ayının girmesiyle, her zaman ayrı bir derinlikle t llenen geceler, daha bir büyülü hâl alır ve herkese ne d hiy ne düşünceler ilham ederler. Hele, ondaki bu gecelerin ötelere açık menfezleri sayılan kutlu zaman parçaları, her zaman bize, gönüllerimize benzeyen emeller ve Cennet duygularıyla coşan hülyalar aşırlarlar.. aşırlar da, sonsuzluk arzularımızı kucaklar ve ruhlarımıza yeni yeni rüyaların kapılarını aralarlar.

Kitaplarda “şehrull hi’l-Muazzam” diye geçen şaban ayını, bütün varlığa ve benliğimize sinmiş bir lezzet gibi duyar ve g n llerimizin  mide, beklentiye, uhrevî güzelliklere kaydığını hisseder gibi oluruz. O, gecesiyile-gündüzüyle, insana Ramazan besteli büyülü bir musiki gibi tesir eder.. ve kendisine sığınanları semavî kollarıyla sarar.. bir anne şefkatiyle kucaklar ve onları rahmetin enginliklerinde dolaştırır.

Derken sımsıcak, olabildiğince yumuşak ve hummalı dakikalarıyla Ramazan ufukta belirir.. vicdanlar teyakkuza geçer, bütün gönüller uyanır, bütün duygular coşar.. ve insanlar oluk oluk mabede akar; oradan da Rabbine yürür. Ramazan'ın gelmesiyle ruhunun rabitaları daha bir güçlenir.. uhrevî arzu ve emeller daha bir köpürür; köpürür ve duygular üzerine bir mızrap gibi inip kalkan bir Ramazan mülâhazası, inanmış sineleri aşkla, şevkle coşturur ve onların ruhlarında âdeta yangınlar meydana getirir. Denebilir ki Ramazan, senenin en nurlu, en içli, en tesirli, en lezzetli günleri ve ledünnî hayatımızın da en önemli bir iç dinamizmi olarak bütün benliğimize siner ve bize en uhrevî hazlar yaşatır. Çarşı-pazar ve sokakların görüntüsü ötelere ait duygularla köpürür. Minarelerin solukları gönüllerde Kur'ân hüznüyle yankılanır.. mabetler ışıktan fistanlara bürünür ve imanlı gönüllerin avazlarıyla inler. Evden mabede, mabetten mektebe her yerde Hakk'a yönelişin sevinç ve itmi'nânı yaşanır.. ibadetle şahlanan sineler, bütün güzelliklerini ortaya döker.. en mahrem çizgileriyle iç dünyalarından kopup gelen aşklarını, şevklerini haykırırlar. Bu insanlar, güya “vuslata hazırlanın” emrini almış gibi her geceyi bir “şeb-i arûs” arefesi sayar ve her günü de engin bir vuslat duygusuyla geçirirler.

Üç Ayların Fazileti

Üç aylar, kutlu bir zaman dilimidir ve mü'minlerin hayatında müstesna bir yer teşkil eder. Her mü'min, bu zaman diliminin geleceği ânı heyecanla bekler/beklemelidir.

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

“Ya Rab! Recep ve Şaban'ı bizler için mübarek kıl ve bizi Ramazan'a ulaştır.” (Ahmed İbn Hanbel, el-Müsned 1/259; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat 4/189)

Recep Ayı

Üç ayların başlangıcı olan Recep, Cenâb-ı Hakk'ın Kur'ân-ı Kerim'de haram aylar (içinde savaşın haram olduğu aylar) olarak zikrettiği dört aydan biridir:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ

حُرُمٌ

“Allah’ın gökleri ve yeri yarattığı günden beri ayların sayısı on ikidir. Bunlardan dördü haram aylardır.”[3]

Recep ayında sevapların âdeta yağmur gibi yağması sebebiyle bu aya “Recebü’l-asabb” ismi verilmiştir. “Asabb” kelimesi Arapça’da “bol bol dökülen” anlamına gelir. Yani Allah’ın rahmetinin coşup, ikram ve ihsanlarının sağanak sağanak kulları üzerine yağdığı ay demektir.

Allah dostları, Recep ayını, tarlaya tohum atma dönemine benzetmişlerdir. Şaban ayı, bu tohumların ve çıkan başakların bakım dönemi, Ramazan ise hasat mevsimi gibidir. Bu bakımdan bir mü’min, ahirete yönelik mahsüller elde etmek için yola çıkmışsa ilk etapta tohumu iyi atmalıdır. Yapacağı salih ameller ve bu amellerdeki niyeti, ahiret mahsüllerinin en güzel tohumları olacaktır.

Bediüzzaman Hazretleri de üç ayların faziletine dair şu ifadeleri kullanır: “Her hasenenin sevabı başka vakitte on ise Receb-i Şerif’te yüzden geçer, Şaban-ı Muazzam’da üç yüzden ziyade

ve Ramazan-ı Mübarek'te bine çıkar ve cuma gecelerinde binlere ve Leyle-i Kadir'de otuz bine çıkar.”[4]

Recep ayının ilk cuma gecesine Regâib gecesine denir. Allah Teâlâ bu gecede mü'minlere türlü türlü ihsanlarda bulunur. Onlar da bu ihsanlara karşı rağbet gösterirler. Zaten regâib tabirinin aslı “rağbet” kelimesine dayanmaktadır. Cenâb-ı Hak bu geceye hürmet edenlere merhametiyle muamelede bulunur. **Bu sebeple o günün gecesini ve gündüzünü salih amellerle değerlendirmeye gayret etmek gerekir. Elden geldiğinde namaz, oruç, sadaka, Kur'ân tilaveti gibi ibadetler yapmalı; hastaların, yaşlıların, fakirlerin gönüllerini almaya çalışmalıdır.**

Şaban Ayı

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَأُجِبُ أَنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ

“Ameller, Âlemlerin Rabbi'ne Şaban ayında arz edilir. Ben de amelimin oruçluyken O'na arz edilmesini isterim.”[5]

Peygamber Efendimiz bu ayda bol bol oruç tutardı. Nitekim Âişe Validemiz'den (radiyallâhu anhâ) şöyle rivayet edilmiştir:

“Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bazen o kadar oruç tutardı ki ‘Herhâlde hiç ara vermeyecek’ derdik. Bazen de oruca o kadar ara verirdi ki ‘Herhâlde hiç oruç tutmayacak.’ derdik. Resulullah'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem), Ramazan dışında hiçbir ayı bütünüyle oruçlu geçirdiğini görmedim. Hiçbir ayda da Şaban ayındaki kadar oruç tuttuğunu görmedim.”[6]

Bazı âlimlere göre Duhân sûresinin ilk âyetlerinde bahsedilen mübarek gece Berat gecesidir:

حَمِّ ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ۝ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا

“Hâ-Mîm. Açık olan ve gerçeği açıklayan bu kitaba yemin ederim ki; Biz onu kutlu bir gecede indirdik. Çünkü Biz haktan yüz çevirenleri uyarırız. O, öyle bir gecedir ki her hikmetli iş, tarafımızdan bir emir ile o zaman ayırt edilir.”[8]

Selef ulemâsından rivayet edildiğine göre hikmetli işlerin birbirinden ayırt edilmesi şu mânâyâ gelir; bu geceden itibaren bir sonraki seneye kadar meydana gelecek bütün hâdiseler melekler tarafından kader defterlerine yazılır. Öyle ki rızık, ecel, zenginlik, fakirlik, ölüm, doğum... hep bu gece belirlenir.

Kur’ân’ın bu gecede indirilmesi meselesi ise bu gecenin Berat gecesini olduğunu düşünen âlimler tarafından şöyle açıklanmıştır: Kur’ân-ı Kerim Berat gecesinde Levh-i Mahfuz’dan dünya semasına toptan indirilmiştir ki buna “inzâl” denir. Kadir gecesinde ise Peygamber Efendimiz’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) ilk kez ve parça parça indirilmeye başlanmıştır ki buna da “tenzîl” denir.

Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde Berat gecesinin feyiz ve bereketini şu sözleriyle anlatır:

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا، فَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ
الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا، فَيَقُولُ: أَلَا مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ أَلَا مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ أَلَا مُبْتَلى
فَأُعَافِيَهُ أَلَا كَذَا أَلَا كَذَا، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ

“Şaban’ın 15. gününün gecesini ibadetle, gündüzünü de oruçla geçirin. O gece güneş battıktan sonra Allah rahmetiyle dünya semasına tecelli eder ve şöyle seslenir: ‘Yok mu istiğfar eden, affedeyim! Yok mu rızık isteyen, vereyim! Yok mu başına bir musibet gelen, sağlık ve afiyet vereyim!’ Bu nida böylece tan yeri ağarana kadar devam eder.”[9]

Rivayet edildiğine göre Berat gecesinde Resûlullah’ı (aleyhissalâtü vesselâm) yanında bulamayan Hazreti Âişe (radiyallâhu anhâ) kalkar ve aramaya çıkar. Nihayetinde O’nu Cennetü’l-Bakî kabristanında başını semaya kaldırmış, tefekkür ve duaya dalmış bir hâlde bulur. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu gecenin faziletini muazzez zevcesine şu sözlerle anlatır:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، فَيَغْفِرُ لَأَكْثَرِ مَنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمٍ
كَلْبٍ

“Allah Teâlâ, Şaban’ın on beşinci gecesinde dünya semasına rahmetiyle tecelli eder ve Benî Kelb kabilesinin koyunlarının kolları sayısınca insanın günahlarını bağışlar.”[10]

Üstad Bediüzzaman da bu gecenin faziletiyle ilgili şu görüşlerde bulunur: “Bu gelen gece olan Leyle-i Berat, bütün senede bir kudsî çekirdek hükmünde ve mukadderât-ı beşeriyenin programı nev’inden olması cihetiyle, Leyle-i Kadir’in kudsiyetindedir. Her bir hasenenin Leyle-i Kadir’de otuz bin olduğu gibi bu Leyle-i Berat’ta her bir amel-i salihin ve her bir harf-i Kur’ân’ın sevabı yirmi bine çıkar. Sair vakitte on ise şuhûr-u selâsede yüze ve bine çıkar. Ve bu kudsî leyâli-i

meşhurede on binler, yirmi bin veya otuz binlere çıkar. Bu geceler elli senelik bir ibadet hükmüne geçebilir. Onun için elden geldiği kadar Kur’ân’la ve istiğfar ve salâvatla meşgul olmak büyük bir kârdır.”[11]

Ancak, Allah’ın rahmetiyle muamelede bulunduğu bu gecede – Resûlullah Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) ifadeleri çerçevesinde– bir kısım kimseler bu rahmetten mahrum kalacaklardır:

إِنَّ اللَّهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، فَيَغْفِرُ لَجَمِيعِ خَلْقِهِ، إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ (وَفِي

رَوَايَةٍ): وَلَا إِلَى قَاطِعٍ رَحِمٍ وَلَا إِلَى عَاقٍ لَوَالِدَيْهِ وَلَا إِلَى مُدْمِنٍ حَمْرٍ

“Allah (celle celâluhu) Şaban’ın on beşinci gecesi geldiğinde rahmetiyle nazar eder ve bütün mahlûkatını mağfiret eder. Yalnız şunlar müstesnadır; müşrikler, çok kin güdenler, (bir rivayete göre de:) akrabalık bağlarını koparanlar, ana-babasını incitenler ve içkiye düşkün olanlar.”[12]

Üç Aylardan İstifade

Üç aylar, insanın Allah’a en yakın olabileceği, O’nun engin rahmetine liyakat kesbedebileceği, günahlarından sıyrılıp kalb ve ruh ufkunda seyahat edebileceği kutlu zaman dilimleridir. Zaten nefsin tezkiyesi, ruhun terbiyesi ve kalbin tasfiyesi açısından insanın her sene mutlaka böyle semavî bir rehabilite sürecine ihtiyacı vardır.

Hazine kıymetindeki bu eserlerin karşılıklı okuma yoluyla kelime kelime üzerinde durulup tahlil edilmesi, müzakere metoduyla sindirilip içselleştirilmesi, bu ayların insana kazandıracağı vâridât ve füyûzâtı anlama ve duyma adına çok önemlidir. Evet, üç aylarla alâkalı yazılanlardan tam istifade edebilmek için sığ ve sathî bir okuyuş tarzından uzaklaşıp, mevzuun derinliklerine açılmasını bilmek gerekir. Bu duygu ve

düşünce geliştirilmediği sürece okunup dinlenenlerden hakkıyla istifade etmek mümkün olmayacaktır.

Üç ayların kendine mahsus güzelliklerini ve insan gönlüne akseden zevk ve lezzetlerini kâmil mânâda duyup tadabilmek için daha baştan bunların “ganimet ayları” olduğunun bilinip takdir edilmesi, arkasından da saniyesi zayi edilmeksizin gece ve gündüzüyle ciddi şekilde değerlendirilmesi gerekir. Azim ve kararlılıkla geceleri kalkıp Cenâb-ı Hakk’a teveccüh etmeyen ve gece vâridâtını yudumlamayan bir kişinin, dile getirilen güzellikleri derinliğiyle hissedip onların tadına varması mümkün olmaz. **Evet, insan ciddi bir metafizik gerilim içinde bu aylara girmez, ciddi bir kulluk şuuruyla kendini ibadete vermez ve işin içine salmazsa, bu bereketli zaman parçalarının ifade ettiği mânâlar bardaktan boşanırcasına yağıp dursa da onun nasibine bir şey düşmez.**

“Acaba bu adamlar ne söylüyor ki!” der, geçer gider. **Çünkü bir sözün tesiri adına, söylenilen sözün kıymeti kadar, muhatapların bakış açısı, niyeti, idrak ve sinelerinin o meseleye açık oluşu da önem arz eder.**

Evet, bu mübarek günlerin tepemizden aşağıya sağanak sağanak boşalttığı vâridatı duyabilmek, öncelikle ona inanıp teveccüh etmeye bağlıdır. **Zira teveccühe teveccühle mukabele edilir. Siz bu ayların ruh ve mânâsına teveccüh etmezseniz onlar da size kapılarını açmaz.**

Bu itibarla insan meseleyi öyle sahiplenmeli ki âdeta **Recepleşmeli, Şabanlaşmalı ve Ramazanlaşmalıdır.** Evet, bu kutlu aylarla öyle bütünleşmeli ki onların insan ruhuna neler söylediğini duyup hissedebilsin. **Bu açıdan, sathilikten kurtulamayan, laubaliliğe açık duran, böyle bir ganimet mevsiminde kendini yenileme gibi bir gayret içinde olmayan, hâl ve hareketlerinde ciddiyeti yakalayamayan insanların bu aylardan istifade etmeleri çok zordur.**

Dinin Ruhuna Uygun Programlar

Aynı şekilde üç ayların içinde yer alan Regâib, Miraç, Berat ve Kadir gecelerinde de dinin ruhuna sadık kalınarak çağımızın insanına hitap edecek daha hususi programlar tertip edilebilir. Böylece bu kutlu geceleri, insanları Allah’a yaklaştırmaya ve dinin hakikatini gönüllere duyurma adına değerlendirmiş oluruz.

Yeri gelmişken bu tür programlarla alâkalı önemli gördüğüm bir hususa dikkatlerinizi çekmek istiyorum: **Bizim, farklı vesileleri değerlendirerek yapacağımız bütün faaliyetlerdeki gayemiz, insanları düşünce ve his dünyaları itibarıyla bir adım daha Allah’a yaklaştırmak olmalıdır.**

Bu itibardır ki göklerin nura gark olduğu, zeminin semavî sofralarla bezendiği böyle bereketli bir zaman diliminde biz, insanları kalbî ve ruhî hayatları itibarıyla hep derinleşmeye yönlendirmeli ve yapacağımız her işi mutlaka yüksek hedeflere, engin mülâhazalara bağlamalıyız.

Hâsılı, camiler, cemaatler, cumalar, Recepler, Şabanlar, Ramazanlar, Regâibler, Miraçlar, Beratlar ve Kadirler mutlaka insanları Cenâb-ı Hakk’a yönlendirmeye vesile yapılmalı ve her ânı sonsuzluğu peylemeye açık bu kutlu zaman dilimlerinde tertip edilen bütün aktiviteler yüce ve yüksek gayeleri gerçekleştirmeye matuf olmalıdır.

[1] M. Fethullah Gülen, “Kutlu Zaman Dilimi Üç Aylar”, Yeşeren Düşünceler, s 55-60.

[2] Ahmed İbn Hanbel, el-Müsned 1/259; et-Taberânî, el-Mu’cemü’l-evsat 4/189.

[3] Tevbe sûresi, 9/36.

[4] Bediüzzaman, Şuâlar, s. 483 (On Dördüncü Şuâ).

[5] Nesâî, sıyâm 70; Ahmed İbn Hanbel, el-Müsned 5/201.

[6] Buhârî, savm 52; Müslim, savm 173, 174, 176, 177.

[7] Tirmizî, zekât 28; İbn Ebî Şeybe, el-Musannef 2/346.

[8] Duhân sûresi, 44/1-4.

[9] İbn Mâce, ikâme 191.

[10] Tirmizî, savm 39; İbn Mâce, ikame 191. (Benî Kelb, Arap kabileleri arasında koyunlarının çokluğuyla bilinirdi).

[11] Bediüzzaman, Şuâlar, s.495 (On Dördüncü Şuâ).

[12] İbni Mâce, ikâme 191; İbn Ebî Şeybe, el-Musannef 6/108.

Üç aylar ve vazifemiz

Son hutbede de okunan "Kutlu zaman dilimi üç aylar" başlıklı makalenizde üç ayların çok derinden duyulması ve bir ganimet bilinmesi gerektiği ifade ediliyor. Bu bereketli günlerin heyecanını içte duyamama eksikliğini nasıl giderebiliriz? Hem fert planında hem de Kur'an hizmeti adına, bu dönemi en verimli şekilde değerlendirebilmemiz için neler tavsiye edersiniz?

- Cuma namazının sıhhat şartlarından birisinin de hutbe olduğu

hususunda fakihler görüş birliği içindedirler. Cuma vaktinde camide hazır bulunsa da, hutbeyi dinlemeyen bir insan Cuma namazını kılmamış, sadece öğlenin farzını eda etmiş sayılır. En önemli ibadetlerden biri Kur'an okumaktır; fakat, hutbe irad edilirken bu da yapılamaz. Ayrıca, dünya kelamı hesabına söylenen her söz hutbeyi ifsat eder. (02.05)

- Günümüzün nesillerindeki en büyük eksikliklerden biri de meseleleri merak etme ve anlama gayretinin olmayışdır. (03.03)
- Şimdiye kadar üç aylarla ve mübarek gecelerle alâkalı çok şeyler söylenmiş ve yazılmıştır. İnsanın bunları duyması ve okuması güzeldir; fakat asıl müessir olan husus insanın onları anlamaya, içine sindirmeye ve öğrendiklerini uygulamaya çalışmasıdır. (04.41)
- Merak, anlama gayreti ve sahip çıkma cehdi olmayınca, en güzel makaleler bile bir kısım süslü ve fantastik ifadelerden ibaretmiş gibi algılanır. (06.00)
- Kur'an-ı Kerim'e Allah kelamı olarak bakmazsanız, kafanıza takılacak ve sizi dalalete götürecek çok hususla karşılaşabilirsiniz. Fakat, onu İlahî Kelam olarak benimseyip içine girdiğiniz ve nüzul keyfiyetine nazar ettiğiniz zaman Kur'an'dan çok istifade edersiniz. (07.50)
- Üç ayların ganimetinden pay alabilmeniz için evvela onlarda bir ganimetin bulunduğuna inanmanız lazımdır. (08.35)
- Kur'an talebeleri için üç aylar iman hizmeti adına çok önemli bir vesiledir. Bu aylarda, kendimizi bulma yolundaki faaliyetlere hız verilmelidir. (10.42)
- İnsan isterse ve gayret gösterirse, bu aylarda günahlarından sıyrılabilir, dinin hakikatine ulaşabilir, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine liyakat kesbedebilir ve Allah'a yakın olabilir. Hizmet erleri, bu kutlu zaman dilimini işte bu gayelere matuf olarak değerlendirmelidir. (12.45)
- Yapacağımız programlarda insanları bir adım daha Allah'a yaklaştırmıyorsak abesle iştigal ediyoruz demektir. İnsanları eğlendirmek ve onlara hoş dakikalar geçirtmek bizim vazifemiz değildir; sadece cismaniyete hitap eden programlar bizim için zaman israfı sayılır ve günaha girmemize sebebiyet verir. (13.45)

- İnsanların eğlenmeye açık yanları vardır; bu açıdan, programlarınıza gösterecekleri alâka sizi aldatabilir. Oysa ki, davetinize icabet eden insan sayısı az olsa ve halk ortaya koyduğunuz faaliyete alâka göstermese bile önemli olan doğru şeyler yapmanız ve doğrunun peşinde olmanızdır. (15.43)
- İnsanları derinleştirmeye talip olmalı ve onları marifet hesabına doymazlığa alıştırmalısınız. Bütün muhataplarınızı birer “Hel min mezid - Daha yok mu?!” kahramanı haline getirmelisiniz. Her meseleyi kendinizi bulmaya, özünüze ermeye ve insanları Cenâb-ı Hakk'a yönlendirmeye vesile kılmalısınız. (18.19)
- Allah'a götürmeyen ve Resûl-ü Ekrem'e ulaştırmayan yollar bâtıldır. (19.53)

Not: Üç ayların gerektiği ölçüde duyulamadığı ve bu mübaek günlerin bereketinden yeterince istifade edilemediği endişesiyle nazara verilmesi uygun görülen bu sohbet ilk defa 21.07.2008 tarihinde neşredilmiştir.

Üç Aylarda Değerlendirilemeyen Zaman

Üç Aylarda Manevi Atmosfer

Üç Aylarda Manevi Zevkler

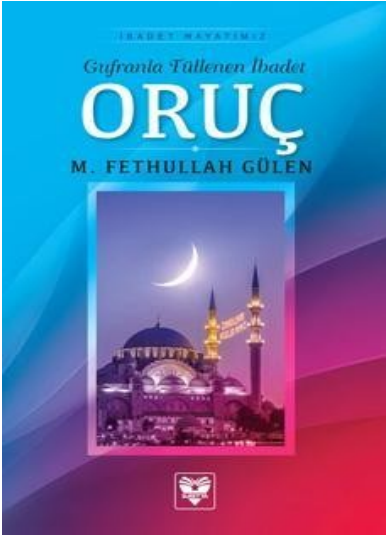
Üç Aylarda Zaman Ötesi Duygular

Üç Ayları Değerlendirenler

Üç Ayların Gelişi

Üç Ayların Özelliği

Gufranla Tüllenen İbadet: Oruç

Takdim Yerine

Üç aylar, Cenâb-ı Hakk'ın, insanlara bahşettiği müstesna zaman dilimidir. Onun gelmesiyle birlikte âlem farklı bir renge bürünür, hemen her şeye onun ruhu siner. Mü'min, eşya ve hadiseleri üç aylarda daha farklı görür. Zira duygu dünyası, henüz Recep ayının girmesiyle birlikte canlanmış, zenginleşmiştir. Yaşadığı dünyadan üç aylığına da olsa sıyrılıp uhrevîleşmenin yolunu bulmuş, Allah'a yakınlaşma yolunda merdivenleri ikişer üçer çıkmaya başlamıştır.

Evet, hemen her mü'min üç aylarda şöyle veya böyle bu duyguların tesiri altına girer. Ramazan'ın girişiyle birlikte artırılan ibadetlerle doğru orantılı olarak duygu ve düşüncelerdeki derinlik de artar. Bu derinlik bazen azalarından taşarak ibadete, bazen gözlerinden taşarak gözyaşına, bazen de letâifinden taşarak Allah'ı görüyormuşçasına yaşama mânâsına gelen ihsana dönüşür. Bütün bu duygu ve ruh zenginliğine ulaşmanın yolu üç ayların mânâsını idrakten geçer. Okumadan bilinmez; bilmeden yaşanmaz; yaşamadan Allah'a vâsıl olunmaz. Öyleyse vuslatın ilk adımı okumaktır; Yaratan Rabbin adıyla okumak.

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, Hocaefendi'nin 70'li yıllarda, üç ayların ve bilhassa Ramazan ve orucun mânâsını ve hikmetlerini anlattığı vaazları esas alınarak derlenmiştir. Zaman zaman gözyaşları içinde verilen bu vaazlarda Hocaefendi, zihninde belirlediği bir silsileyi takip ederek dinleyicilerine üç aylar ve Ramazan'ın nasıl değerlendirileceğini, hakiki mânâda orucun nasıl tutulacağını anlatır. Onun oruçla ilgili vaaz ve sohbetleri tabi ki bunlarla sınırlı kalmamış, günümüze kadar karşısına çıkan hemen her fırsatta Ramazan'ın faziletlerini anlatmış, orucun Allah katındaki değerine vurguda bulunmuştur. Yarım asra yakın bir zaman dilimi içinde Hocaefendi'nin üç aylar, Ramazan ve oruçla ilgili konuşup yazdıklarının bir usaresi kitaba iştirilmeye çalışılmış, belli bir tasnif içinde okuyucuya sunulmuştur.

1- Birinci bölümde üç aylar ve Ramazan'ın fazileti anlatıldıktan sonra bunların iyi bir şekilde değerlendirilmesi adına yapılması gerekenler yer alır.

Hocaefendi'ye göre “Hiç dinmeyen bir neşe, hiç bitmeyen bir zevk, hiç eksilmeyen bir aşkla tütüp giden bir ay varsa o da Ramazan'dır.” (s. 39) Ramazan'ın ruhunu duyup hissetmek için Hocaefendi'nin bu ifadelerle başlayan makalesi başlangıç sayılabilir. Gecesiyle-gündüzüyle, sahurları-iftarlarıyla, minarelerindeki mahyalarıyla, gece-gündüz okunan Kur'ânlarıyla Ramazan, ona göre âdeta ruhu olan bir canlı gibidir. Ramazan her mü'mini derinden etkiler. Öyle ki, “bu gufran ayına sinelerini açabilenler

muvaakkaten dahi olsa, tasalardan, kederlerden birbir sıyrılıp Cennet mutluluğunu duyabilirler.” (s. 43)

Ona göre Ramazan’dan azami derecede istifade edebilmek için öncelikle fikren ve zihnen hazırlanmak gerekir. Daha sonra oruç tutarak, Kur’ân okuyarak, teravih kılarak, bol bol salih amel yaparak bu mübarek ayı değerlendirmek hedeflenmelidir.

2- Kitabın ikinci bölümü oruca ayrılmıştır. Orucun faziletine dair Kur’ân’dan ve hadislerden pek çok örnek verilmiş, mü’minlerin zihinlerinde orucun önemi bir kez daha canlandırılmaya çalışılmıştır. Mesela zikredilen hadislerden birinde şöyle söylenir: “Allah şöyle buyurdu: ‘Âdemoğlu’nun her ameli kendisi içindir. Oruç müstesna. Onun mükâfatını Ben veririm. Oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha hoştur.’” (s. 109)

Orucu usûlüne uygun tutabilmek için nelere dikkat edilmesi gerektiği de yine bu bölümün konuları arasında yer alır. “Bir mü’minin, Ramazan-ı Şerif’ten beklenen neticeyi elde etmesi için, yeme-içmeden kendisini alıkoyduğu gibi aynı zamanda dilini de münasebetsiz, mânâsız, yakışıksız, hele yalan ve gıybet ifade eden şeylerden uzak tutması gerekir. Hatta gereksiz yere konuşmayıp ağzını yalnız hayırla açıp-kapaması, dilini hep sohbet-i Cânan’la süslemesi elzemdir. Gözlerini keza kontrol altına alması gerekir. Harama karşı gözlerini kapaması, baktığı şeyleri iyi görmesi, iyi yorumlaması, her şeyden iyi mânâlar süzüp sağması lazımdır.” (s. 132)

3- Üçüncü bölümde orucun fert ve topluma kazandırdıkları üzerinde durulur. Orucun insana, nimetlerin değerini hatırlatması, sabrı öğretmesi, onu melekijete yükseltmesi, iktisat ve disipline alıştırması gibi hasletler bu bölümün alt başlıkları arasındadır.

4- Dördüncü bölüm, değişik zamanlarda Hocaefendi’ye Ramazan ve oruçla ilgili sorulan sorular ve cevaplarına ayrılmıştır.

Gayret bizden, tevfik Allah'tan...

Üç aylarda yeni bir heyecan

Makale ve sohbetler

Disiplin insanı ve Ramazan'ın mirası
İkinci Yağmurları (Kırık Testi 5)

Kutlu Zaman Dilimi Üç Aylar. Sızıntı, Şubat 1994

Ruhumuzu Dinleme Zamanı: Üç Aylar. [Kırık Testi May 20, 2013](#)

Ramazan'ın Bereketi. [Ümit Burcu \(Kırık Testi 4\)](#)

Huzur ve bereket mevsimi. [İkinci Yağmurları \(Kırık Testi 5\)](#)

Her şeye rağmen bizdeki Ramazanlar. [Örnekleri Kendinden Bir Hareket](#)

Ramazan'da Mukabele ve Teravih. [Ölümsüzlük İksiri \(Kırık Testi 7\)](#)

Ramazan düşünceleri- [Fasıldan Fasıla 3](#)

Ramazan'ın Rûhânî İklîminden İstifade. [Prizma 5 \(Kendi İklîmimiz\)](#)

Üç Aylar ve Vazifemiz | M. Fethullah Gülen | (2008/07/21) (20.Dak.)

<https://www.youtube.com/watch?v=0Wtx64a6bIU>

"Üç Aylar" Ganimetinden Pay Alabilmek İçin (9. dak.)

<https://www.youtube.com/watch?v=fraq-5tY9HA>